

ges for at betale sagsomkostninger til den vindende part, jf. pkt. 2.3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9 (kapitel 31)

Kapitel 31 foreslås nyaffattet med henblik på en mere udførlig lovregulering og en række indholdsmæssige ændringer af reglerne om retshjælp og fri proces, jf. herved bemærkningerne til de enkelte paragraffer.

Systematikken i de foreslåede regler kan beskrives på følgende måde:

§§ 323 og 324 indeholder bestemmelser om retshjælp.

§§ 325-328 indeholder de almindelige betingelser for fri proces. § 325, der er indgangen til disse regler, opstiller økonomiske betingelser og betingelser med hensyn til retshjælpsforsikring og henviser herudover til §§ 327 og 328. § 327 angår sager, hvor der efter forslaget ikke skal foretages en nærmere vurdering af ansøgerens udsigt til at få medhold, og hvor kompetencen til at meddele fri proces derfor er henlagt til retten. § 328 angår sager, hvor der som et væsentligt moment indgår en nærmere vurdering af ansøgerens udsigt til at få medhold, og hvor kompetencen til at meddele fri proces derfor er henlagt til Civilstyrelsen med klageadgang til Procesbevillingsnævnet. § 326 indeholder regler om regulering af de økonomiske grænser.

§ 329 indeholder en generel hjemmel til at meddele fri proces, selv om de almindelige betingelser i §§ 325-328 ikke er opfyldt.

§§ 330-332 indeholder fælles regler, der gælder, hvad enten fri proces bevilges efter de almindelige regler i §§ 325-328 eller efter den særlige regel i § 329. § 330 er en bemyndigelsesbestemmelse om fastsættelse af regler om ansøgninger om fri proces, § 331 angår virkningerne af fri proces, og § 332 indeholder regler om sagsomkostninger og refusion af statskassens udgifter til den fri proces.

§§ 333 og 334 indeholder regler om beskikkede advokater. Reglerne gælder, hvad enten advokaten beskikkes efter kapitel 31 eller efter regler i andre kapitler i retsplejeloven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3 og 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 323

Bestemmelsen angår retshjælp ved advokatvagter og advokater. Bestemmelsen erstatter sammen med den foreslåede § 324 den gældende § 128, der er placeret i et kapitel om udøvelse af advokatvirksomhed. Reglerne om retshjælp ved advokatvagter og advoka-

ter hører imidlertid mere naturligt sammen med reglerne om fri proces og foreslås derfor placeret i kapitel 31.

I *stk. 1* opregnes de tre niveauer for retshjælp ved advokatvagter og advokater, som det foreslås at operere med fremover. Det drejer sig for advokatvagtneres vedkommende om helt grundlæggende mundtlig rådgivning (trin 1), og det drejer sig for advokaternes vedkommende om rådgivning ud over helt grundlæggende mundtlig rådgivning (trin 2) og rådgivning i forbindelse med forligsforhandlinger (trin 3). Det foreslås, at justitsministeren ved bekendtgørelse fastsætter nærmere regler om omfanget af retshjælp på trin 1, 2 og 3, jf. nedenfor om *stk. 7*.

Stk. 2 indeholder regler om retshjælp på trin 1 (helt grundlæggende mundtlig rådgivning). Det foreslås, at enhver (uden hensyn til indkomst- og formueforhold) skal have ret til helt grundlæggende mundtlig rådgivning vedrørende ethvert retsspørgsmål, herunder erhvervsforhold.

Retshjælp i form af grundlæggende mundtlig rådgivning ydes af advokatvagter. Det forudsættes, at advokaterne i advokatvagterne ligesom i dag vil være ulønnede. Staten skal således fortsat ikke yde tilskud til advokaters vederlag i forbindelse med helt grundlæggende mundtlig rådgivning, men derimod navnlig til annoncering og mindre kontorholdsudgifter, herunder den mest basale litteratur.

Den rådsøgende skal ikke betale for retshjælp på trin 1.

Stk. 3-6 indeholder regler om retshjælp på trin 2 og 3 (rådgivning ud over helt grundlæggende mundtlig rådgivning samt rådgivning i forbindelse med forligsforhandlinger).

Efter *stk. 3* er retshjælp på trin 2 og 3 forbeholdt personer, der opfylder de økonomiske betingelser efter den foreslåede § 325. Retshjælp på trin 3 er yderligere betinget af, at der foreligger en tvist, og at der skønnes at være udsigt til, at sagen ved yderligere bistand fra advokat vil kunne afsluttes forligsmæssigt.

Den rådsøgende skal selv betale en del af vederlaget for retshjælp på trin 2 og 3, jf. nedenfor om *stk. 6*.

Stk. 4 undtager visse sager fra retshjælp på trin 2 og 3. Undtagelserne svarer til de undtagelser, der i dag er fastsat for offentlig retshjælp ved advokater.

Nr. 1 undtager sigtede eller tiltalte i offentlige straffesager, fordi retsplejeloven indeholder udførlige regler om forsvarerbistand. Det bemærkes, at sigtede eller tiltalte endvidere hos advokatvagter og private retshjælpskontorer vil kunne få helt grundlæggende mundtlig rådgivning (retshjælp på trin 1).